

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 28 0 Rs 076780 23 Rev
Sarajevo, 24.10.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, Zlate Džafić i dr. sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.H. iz G., Ulica R. bb, koga u revizijskom postupku zastupa punomoćnik Rusmir Tanović, advokat iz Kladnja, protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije Sarajevo, koju u revizijskom postupku zastupa punomoćnica Alma Imširović Karčić, zaposlenica tužene, radi zaštite od diskriminacije, poništenja rješenja i ostvarivanja drugih prava iz radnog odnosa, vrijednost spora 1.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 076780 23 Rsž od 13.07.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 24.10.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Gradačcu broj 28 0 Rs 076780 21 Rs od 20.02.2023. godine odbijen je tužbeni zahtjev kojim je traženo da se utvrdi da je tužena povrijedila pravo tužioca na jednako postupanje, odnosno da je izvršila posrednu diskriminaciju prema tužiocu, a u odnosu na Z.S., B.S., Š.S., H.M., L.D., M.E., policijske službenike MUP-a TK, S.D., H.J., K.I. Đ.A., B.H., S.Ć., D.D., M.B., Č.N., L.M., S.A., V.M., K.Z., S.R., P.H., K.N., F.N., Đ.M., Č.T., Č.Š., H.N., Š.H., I.J., V.Z., N.M., Dž.H., M.Dž., V.Z., policijske službenike drugih kantona u Federaciji BiH, kojima je privremeni eksterni premještaj produžen na period od još 4 godine, na način što je, bez izvršene provjere i utvrđenja da li postoji stvarna potreba za produženjem privremenog eksternog premještaja tužioca na period od još maksimalno 4 godine, odnosno do najkasnije 17.10.2024. godine, donijela Rješenje zamjenika direktora Federalne uprave policije, broj: 09-19/1-30-2-454 od 17.09.2020. godine, koje je potvrđeno Rješenjem Policijskog odbora za policijske službenike F BiH, broj: PO-114/20 od 18.01.2021. godine, a kojim tužiocu prestaje privremeni eksterni premještaj u Federalnoj upravi policije sa danom 17.10.2020. godine i da se obaveže tužena da, u cilju otklanjanja utvrđene diskriminacije, donese odluku kojom će pokrenuti i završiti proceduru privremenog eksternog premještaja tužioca iz Uprave policije Tuzlanskog kantona u Federalnu upravu policije Sarajevo na period do 4 godine, na upražnjenu poziciju koja odgovara činu tužioca, a da se ponište, kao nezakonita, Rješenje zamjenika direktora Federalne uprave policije, broj: 09-19/1-30-2-454 od 17.09.2020. godine i Rješenje Policijskog odbora za policijske službenike F BiH, broj: PO-114/20 od 18.01.2021. godine, te da se obaveže tužena da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka, a sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude. Određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 076780 23 Rsž od 13.07.2023. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji i nižestepene presude preinače ili ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U podnesenom odgovoru na reviziju tužena je osporila revizijske prigovore i predložila da se revizija odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u okvirima razloga revizije, te u skladu sa članom 241. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za zaštitu od diskriminacije nastale donošenjem rješenja tuženog broj 09-19/1-30-2-454 od 17.09.2020. godine, kojim je tužitelju prestao privremeni eksterni smještaj u ovom organu sa danom 17.10.2020. godine, a koje rješenje je potvrđeno rješenjem Policijskog odbora za policijske službenike F BiH broj PO -1147/20 od 18.01.2021. godine.

Tužitelj je tužbeni zahtjev temeljio na tvrdnjama da je tužena povrijedila njegovo pravo na jednako postupanje u odnosu na ostale policijske službenike određeno navedene u tužbenom zahtjevu - njih 34, na način što je bez izvršene provjere i utvrđenja da li postoji stvarna potreba za produženjem privremenog eksternog premještaja tužitelja na period od još maksimalno četiri godine donijela rješenja kojima je tužitelju prestao privremeni eksterni premještaj u Federalnoj upravi policije, čije poništenje između ostalog traži, ukazujući na odredbu člana 65. Zakona o policijskim službenicima F BiH kojom je propisano da policijski službenik može biti privremeno premješten između ostalog u drugi policijski organ, organizacionu jedinicu, organ uprave ustanovu za policijsku obuku, drugu instituciju ili ured na vremenski period od najduže četiri godine i da je privremeni eksterni premještaj moguće obnoviti samo u drugom uzastopnom periodu kao neutralnu odredbu, koja je imala učinak da se on dovede u nepovoljniji položaj u odnosu na policijske službenike naznačene u tužbenom zahtjevu kao druga lica u istoj, odnosno sličnoj situaciji.

Prvostepeni sud je prije svega cijenio blagovremenost podnesene tužbe prema odredbi člana 13. stav 4. Zakona o zabrani diskriminacije (u daljem tekstu ZZD) kojom su propisani rokovi za podnošenje tužbe i utvrđen rok od tri godine koji počinje teći od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, odnosno petogodišnji rok, koji počinje teći od učinjene povrede. Imajući u vidu da su navedena rješenja donesena 17.09.2020. godine i 18.01.2021. godine, a da je predmetna tužba podnesena dana 10.06.2021. godine, prvostepeni sud je zaključio da je predmetna tužba podnesena u roku iz člana 13. stav 4. ZZD i kao takva je blagovremena. Međutim, prvostepeni sud je nakon ocjene brojnih provedenih dokaza zaključio da tužitelj u predmetnom postupku u smislu člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije nije učinio vjerovatnim da je nad njim izvršena posredna diskriminacija, odnosno da se nalazio u istoj, odnosno sličnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji kao i druga lica, a da nije bio jednako tretiran, zbog čega je odbio tužbeni zahtjev u cijelosti.

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbi tužitelja, za razliku od prvostepenog suda, cijenio blagovremenost podnesene tužbe sa aspekta regulative odredbe člana 12. Zakona o radu F BiH kojom je u stavu 1. propisano da u slučajevima diskriminacije u smislu odredaba tog zakona radnik, kao i lice koje traži zaposlenje mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku od 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju, a stavom 2. je propisano da ako poslodavac u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava ne udovolji tom zahtjevu radnik može u daljem roku od 30 dana podnijeti tužbu nadležnom sudu jer se navedena odredba člana 12. Zakona o radu ima smatrati specijalnom odredbom u pogledu rokova za zaštitu prava radnika i lica koja traže zaposlenje za ostvarivanje zaštite po osnovu diskriminacije u odnosu na izmijenjenu odredbu člana 13. stav 4. Zakona o zabrani diskriminacije kojom je propisano da rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. tog zakona iznosi tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najkasnije 5 godina od dana učinjene povrede prava. Polazeći od činjenica da je predmetna tužba podnesena 10.06.2021. godine, a da je tužitelj rješenje tužene od 17.09.2020. godine kojim mu je prestao privremeni eksterni smještaj kod tužene sa danom 17.10.2020. godine, koje je potvrđeno rješenjem Policijskog odbora za policijske službenike F BiH od 18.01.2021. godine, primio u januaru 2021. godine, drugostepeni sud je utvrdio da je tužba podnesena nakon proteka zakonom propisanog roka od 30 dana iz člana 12. stav 2. Zakona o radu. Međutim, kako je prvostepeni sud propustio da primjenom odredbe člana 98. stav 1. u vezi sa članom 67. stav 1. tačka 2. ZPP tužbu tužitelja odbaci, a imajući u vidu da je žalbu u ovoj pravnoj stvari podnio samo tužitelj to je drugostepeni sud primjenom principa zabrane reformatio in peius iz člana 230. ZPP prvostepenu presudu potvrdio.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i zakonita.

U postupku nije bilo sporno da je tužitelj u 2016. godini bio policijski službenik Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona sa dodijeljenim činom „inspektor“, raspoređen na poslove i zadatke inspektora-istražitelja u OKP PU Gradačac, da je aktom Ministarstva unutrašnjih poslova Uprave policije Tuzla od 07.09.2016. godine pokrenuta inicijativa za privremeni eksterni premještaj tužitelja u Federalnu upravu policije, da je po prethodno pribavljenoj saglasnosti tužitelja od strane Ministarstva Tuzlanskog kantona doneseno rješenje od 07.10.2016. godine na osnovu kojeg je tužitelj privremeno eksterno premješten u Federalnu upravu policije u činu „inspektora“ počev od 17.10.2016. godine u trajanju od četiri godine.

Radni odnosi posebnih kategorija uposlenika kao što su: državni službenici, namještenici, policijski službenici i drugi, regulisani su u cijelosti ili djelimično posebnim zakonima koji u odnosu na pravni status datih kategorija uposlenika imaju poziciju matičnih propisa.

Zakonom o policijskim službenicima F BiH (Sl. novine F BiH broj 27/05, 70/08, 44/11 i 13/18) regulisane su policijske ovlasti i radnopravni status policijskih službenika Federacije Bosne i Hercegovine.

Zakon o radu F BiH (Sl. novine F BiH, broj 26/16 i 89/18), kao i svi zakoni o radu koji se donose i koji se primjenjuju u BiH, predstavljaju temeljne propise kojim se uređuje područje radnih odnosa i ljudskih prava na radu i u vezi sa radom u okviru općeg sistema radnih odnosa.

Funkcija posebnih zakona nije derogiranje, nego integriranje s kompatibilnim općim propisima radi upotpunjavanja. Posebnim zakonima dopunjavaju se ili preciziraju opće norme na način da se na sva pitanja koja nisu uređena ili utvrđena posebnim propisima primjenjuju

opći propisi. Posebni zakoni imaju jaču pravnu snagu od općih, ali ukoliko u njima nema potrebne odredbe supsidijarno se primjenjuju odredbe općeg propisa.

Odredbom člana 97. Zakona o policijskim službenicima F BiH (Sl. novine F BiH broj 27/05, 70/08, 44/11 i 13/18) je propisano da se Zakon o radu F BiH i ostali zakoni kojima se uređuju prava i obaveze iz radnih odnosa primjenjuju na policijske službenike i kadete ukoliko nije drugačije određeno ovim Zakonom.

Navedeni zakon ne sadrži odredbe o zaštiti od diskriminacije policijskih službenika i kadeta, pa se stoga u ovom slučaju primjenjuju odredbe Zakona o radu F BiH kojim je uređena zaštita u slučajevima diskriminacije.

Odredbom člana 12. Zakona o radu F BiH u stavu 1. je propisano da u slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovog Zakona radnik, kao i lice koje traži zaposlenje mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku od 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju, dok je u stavu 2. ovog člana propisano da ako poslodavac u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljem roku od 30 dana podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Slijedom iznesenog pravilan je stav drugostepenog suda o primjeni čl. 12. Zakona o radu F BiH u pogledu rokova za zaštitu od diskriminacije u radnim odnosima pri čemu se pravilno pozvao na stav Vrhovnog suda Federacije izražen u presudi broj 65 0 Rs 647009 22 Rev od 29.09.2022. godine.

U odnosu na navode u reviziji da je valjalo primijeniti Zakon o zabrani diskriminacije (Sl. glasnik BiH, broj: 59/09 i 66/16) revidentu se ukazuje da isti predstavlja opšti antidiskriminacijski zakon koji uređuje diskriminaciju generalno. Zakon o radu uređuje radne odnose, pa on u odnosu na Zakon o zabrani diskriminacije predstavlja *lex specialis* kada je riječ o diskriminaciji u radnim odnosima. To znači da u pogledu pitanja koja na različit način uređuju ova dva zakona, Zakon o radu je *lex specialis* i ima prednost u primjeni.

Ovaj sud je cijenio i ostale revizijske navode, ali pošto nisu od odlučnog značaja (član 253. u vezi sa članom 231. ZPP) na drugačiju odluku nije ih posebno obrazlagao, s tim da nije cijenio navode koji se odnose na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, jer se iz tih razloga revizija ne može izjaviti (član 240. stav (2) ZPP).

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa odredbom člana 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije, jer nije postigao uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.